

Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU18

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om att det ska införas ett regelverk för förvärv och förvaltning av s.k. nödlidande kreditavtal, vilket något förenklat är kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid. Förslagen syftar till att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av nödlidande kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut och motverka oseriöst agerande. Dessutom ökar skyddet för låntagarna.

I betänkandet föreslås vidare att tillsynen över inkassoföretag ska samlas hos Finansinspektionen i stället för att vara uppdelad mellan olika myndigheter. Det föreslås även att det i kreditupplysningslagen uttryckligen ska anges att kreditupplysningsföretag får behandla uppgifter om förvaltarskap.

Utskottet anser att riksdagen av lagtekniska skäl bör avslå regeringens förslag i den del som avser lag om ändring i lagen om ändring i lagen om utländska filialer m.m. och lag om ändring i lagen om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (S).

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal	5
Särskilt yttrande.....	17
Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal (S)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Propositionen	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal,
2. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
3. lag om ändring i inkassolagen (1974:182),
4. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
6. lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).

b) avslår regeringens förslag till

7. lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,

8. lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:23 punkterna 1–6 och avslår proposition 2023/24:23 punkterna 7 och 8.

Stockholm den 14 november 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S), Jan Ericson (M), Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S), Ida Drougge (M), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S) och Iona Szatmári Waldau (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

I propositionen föreslår regeringen att det ska införas ett regelverk för förvärv och förvaltning av s.k. nödlidande kreditavtal, vilket något förenklat är kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid. Förslagen syftar till att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av nödlidande kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut och motverka oseriöst agerande. Dessutom ökar skyddet för låntagarna.

I propositionen föreslås vidare att tillsynen över inkassoföretag ska samlas hos Finansinspektionen i stället för att vara uppdelad mellan olika myndigheter. Det föreslås även att det i kreditupplysningslagen uttryckligen ska anges att kreditupplysningsföretag får behandla uppgifter om förvaltarskap

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, lag om ändring i kreditupplysningslagen, inkassolagen, lagen om utländska filialer m.m., offentlighets- och sekretesslagen och konsumentkreditlagen.

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen om ändring i lagen om utländska filialer m.m. och lag om ändring i lagen om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Jämför det särskilda yttrandet (S).

Propositionen

Kredithanteringsdirektivet är ett led i arbetet med att stärka EU:s ekonomiska och monetära union. Genom direktivet skapas ett regelverk för överlåtelse av nödlidande kreditavtal och för hanteringen av kreditavtal efter en överlåtelse. Direktivet syftar till en effektiv och ändamålsenlig hantering av dessa krediter, med ett högt skydd för låntagarna. Därmed kan andelen nödlidande lån i banksektorn minska och risken för att sådana lån byggs upp på nytt förebyggas. När bankerna överbelastas med nödlidande lån minskar deras möjligheter att bevilja nya krediter, vilket i förlängningen hämmar den ekonomiska tillväxten.

Kredithanteringsdirektivet är indelat i sju avdelningar med sammanlagt 34 artiklar.

En ny lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal genomförs

Det finns i svensk rätt redan regelverk som styr finansmarknaden, regler för indrivning av fordringar och konsumentskyddande bestämmelser som blir tillämpliga när fordringar överlåts. Det finns dock inget regelverk som specifikt tar sikte på en verksamhet med förvärv och förvaltning av kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut på det sätt som anges i kredithanteringsdirektivet. Det finns därför ett behov av lagstiftning för att genomföra direktivet i svensk rätt.

Den lagstiftning som direktivet föranleder ska följa det innehåll som direktivet har. I Sverige är emellertid problemet med nödlidande lån i banksektorn mindre än i andra medlemsstater. Här finns det enligt regeringen en fungerande marknad för överlåtelse och förvaltning av sådana lån. Därför

anser regeringen att det som utgångspunkt inte finns någon anledning att gå längre i genomförandet än vad direktivet kräver.

Den nya lagen bör enligt regeringen så långt som möjligt följa den struktur och systematik som är gemensam för de flesta lagar som reglerar finansmarknadens aktörer. Direktivets bestämmelser inordnas på så sätt i den svenska rättssystematiken.

Lagens tillämpningsområde

Den nya lagen ska gälla för nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut och en låntagare. Lagen ska gälla för kreditförvärvare och för kreditförvaltare som bedriver kreditförvaltning på uppdrag av en kreditförvärvare.

Förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal som genomförs av kreditinstitut, konsumentkreditinstitut eller bostadskreditinstitut ska som utgångspunkt inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

Förvaltning som utförs av fondbolag eller förvaltare av en alternativ investeringsfond ska undantas från lagens tillämpningsområde. Detsamma ska gälla för förvaltning som utförs av investeringsbolag, under förutsättning att det inte har utsett ett förvaltningsbolag för den fond som det förvaltar. Advokaters verksamhet ska undantas från den nya lagen.

Kreditinstitut

Ett kreditinstitut ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om ett nödlidande kreditavtal och den eventuella säkerhet som har ställts innan kreditavtalet överläts.

Ett kreditinstitut ska varje halvår informera Finansinspektionen om de överlåtelser som gjorts under den perioden. Finansinspektionen ska få bestämma att informationen i stället lämnas varje kvartal.

Om kreditförvärvarens hemland inte är Sverige, ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den information som ett kreditinstitut ska lämna till kreditförvärvare och Finansinspektionen.

Kreditförvärvarens skyldighet att utse någon annan att bedriva kreditförvaltningen

En kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning av de nödlidande konsumentkreditavtal som har förvärvats. Detta ska dock inte krävas om kreditförvärvaren själv är en sådan kredithanterare.

En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska skriftligen utse en representant för sig och informera Finansinspektionen om det.

Representanten ska ansvara för kreditförvärvarens skyldigheter enligt den nya lagen. Kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Detta ska dock inte krävas om representanten är en sådan kredithanterare.

Avtalsförhållandet mellan kreditförvärvare och kreditförvaltare

När en kreditförvärvare ger en kreditförvaltare i uppdrag att bedriva kreditförvaltning ska ett skriftligt avtal upprättas. Avtalet ska innehålla en beskrivning av kreditförvaltningsverksamheten och den ersättning som ska betalas ut. Avtalet ska även innehålla uppgifter om parternas befogenheter, skyldigheter och åtaganden.

Kreditförvaltaren ska dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara dokumentationen och kreditförvaltningsavtalet i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Kreditförvärvarens underrättelseskyldighet

När en kreditförvärvare utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska kreditförvärvaren eller den som har utsetts informera Finansinspektionen om detta.

En kreditförvärvare ska varje halvår informera Finansinspektionen om de nödlidande kreditavtal som kreditförvärvaren har överlåtit vidare under perioden. Finansinspektionen ska få bestämma att informationen i stället lämnas varje kvartal. Den som har utsetts för att bedriva kreditförvaltningsverksamhet ska ansvara för att uppfylla de skyldigheter som kreditförvärvaren har.

Om den nya kreditförvärvarens hemland inte är Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Om en kreditförvaltare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den information som en kreditförvärvare ska lämna till Finansinspektionen. Kreditförvärvare som omfattas av den nya lagen bör inte undantas från registreringskravet i lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

Tillstånd att bedriva kreditförvaltning och tillståndskrav

För att få vara kreditförvaltare ska det krävas tillstånd av Finansinspektionen.

En kreditförvaltare ska kunna ges tillstånd att ta emot och inneha medel från låntagare. För att en kreditförvaltare ska få ett sådant tillstånd ska det krävas att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Finansinspektionen ska inom 45 dagar från den dag då ansökan om tillstånd gavs in bedöma om den är fullständig. Inspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald.

Finansinspektionen ska ge en svensk juridisk person som bedriver näringsverksamhet tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare om

1. den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företag, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare, bedöms lämplig,
2. ledningen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare,
3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvaltare,
4. företaget har styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras och att lagstiftningen som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs,
5. företaget tillämpar en policy som säkerställer att reglerna om skydd för och behandling av låntagarna följs,
6. företaget har ett förfarande för att hantera låntagares klagomål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om villkor för tillstånd.

Avtalsförhållandet mellan kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster

En kreditförvaltare ska i ett uppdragsavtal få ge någon annan i uppdrag att bedriva kreditförvaltning (en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster). Ett sådant avtal ska vara skriftligt och innehålla ett åtagande från tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster att följa tillämplig lagstiftning. Vid utkontrakteringen ansvarar kreditförvaltaren för att vissa angivna krav ska vara uppfyllda. En utkontraktering ska inte få avse att ta emot eller inneha medel från låntagare. Utkontrakteringen ska inte påverka kreditförvaltarens skyldigheter.

Innan ett uppdragsavtal ingås ska kreditförvaltaren informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om utkontrakteringen.

Kreditförvaltaren ska dokumentera de instruktioner som lämnas till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren ska för varje

kreditavtal bevara dokumentationen och uppdragsavtalet i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Kommunikation med låntagare

Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med låntagare agera rättvist och professionellt. De ska respektera låntagarnas integritet. Deras kommunikation med låntagare ska vara saklig och de ska lämna korrekt och tydlig information.

En kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, ge låntagaren tydlig information om överlåtelser, kreditförvärvaren och om den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning. Det ska även anges hur stor skulden är och att överlåtelser inte påverkar tillämplig lagstiftning. Låntagaren ska dessutom upplysas om vart låntagaren kan vända sig för att få mer information och för att anmäla brister i handläggningen.

Informationen ska lämnas innan någon skuldindrivning sker och därefter på låntagarens begäran. Upplysningen om vart låntagaren kan vända sig för att få mer information ska även lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren.

Om en kreditförvärvare har utsett någon att bedriva kreditförvaltning ska den som har utsetts ge låntagaren informationen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om de skyldigheter mot låntagare som ställs.

Hantering av betalning från låntagare

En betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal ska gälla mot kreditförvärvaren.

När en kreditförvaltare tar emot en betalning från en låntagare ska kreditförvaltaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren.

Låntagares klagomål

En kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot förvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt.

Kreditförvaltaren ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Kreditförvaltaren ska besvara klagomålen så snart som möjligt.

Förhållandet till inkassolagen och föreskrifter om god inkassosed

En kreditförvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen ska inte också behöva ha tillstånd enligt inkassolagen för att få bedriva inkassoverksamhet. Utöver de särskilda krav som följer av den nya lagen ska kreditförvaltare omfattas god inkassosed, register i inkassoverksamhet och tystnadsplikt.

Kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska omfattas av inkassolagens krav på tillstånd när de bedriver kreditförvaltningsverksamhet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om god inkassosed.

I den nya lagen ska det tas in en upplysning om att det i konsumentkreditlagen finns bestämmelser om krediter som har lämnats till en konsument.

Ändringar av kreditavtalet

Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs, när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och om möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten. Informationen ska lämnas i rimlig tid innan ändringen börjar gälla.

Rutiner och riktlinjer vid bristande betalning

En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid sitt övervägande beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Valet av tillsynsmyndighet och avgifter

Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet för verksamhet enligt såväl den nya lagen som inkassolagen i dess helhet. Företag som omfattas av Finansinspektionens tillsyn ska med årliga avgifter bekosta inspektionens verksamhet enligt den nya lagen och inkassolagen. Finansinspektionen ska få ta ut avgifter för prövningen av ansökningar och anmälningar enligt den nya lagen och inkassolagen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om avgifterna.

Tillsynens omfattning, uppgiftsskyldighet och platsundersökning

Finansinspektionen ska ha tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen. Tillsynen ska omfatta att verksamheten bedrivs enligt den nya lagen och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som kreditförvaltaren ska ha för att få tillstånd. Finansinspektionen ska också ha tillsyn över att bestämmelserna i den nya lagen i övrigt följs.

En kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Finansinspektionen får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Register och behandling av personuppgifter

Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen och över kreditförvaltare med tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land som bedriver verksamhet i Sverige.

Överträdelser som ska kunna föranleda ett ingripande

Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare som åsidosätter någon av sina skyldigheter eller som inte bedriver verksamheten enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som krävs för att få tillstånd.

Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller de krav som ställs i den nya lagen.

Om en kreditförvaltare, kreditförvärvare eller representant begär en överträdelse ska Finansinspektionen i vissa fall även ingripa mot den som ingår i företagets ledning. Finansinspektionen ska ingripa endast om överträdelserna är allvarliga och personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelserna.

Finansinspektionen ska kunna avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om företaget gör rättelse eller om den fysiska personen har verkat för att företaget gör rättelse. Detsamma ska gälla om en annan myndighet har vidtagit åtgärder med anledning av överträdelserna och inspektionen bedömer att dessa är tillräckliga.

Finansinspektionens verktyg vid ingripande

Finansinspektionen ska ingripa vid överträdelser genom ett föreläggande för det företag som har begått överträdelserna att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande, ett förbud mot att verkställa ett visst beslut, eller en anmärkning mot företaget för överträdelserna.

Om en överträdelse som har begåtts av en kreditförvaltare är allvarlig, ska kreditförvaltarens tillstånd återkallas, om det inte är tillräckligt att varning meddelas. Återkallelse av tillståndet ska dessutom kunna ske i vissa särskilda situationer. En återkallelse av tillståndet ska kunna förenas med förbud att fortsätta att bedriva rörelsen.

Finansinspektionen ska även kunna besluta om en sanktionsavgift för kreditförvaltare, kreditförvärvare och representanter eller en person i ledningen för en sådan aktör.

Ett föreläggande och ett förbud ska få förenas med vite. Inspektionen ska få bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Återkallelse av en kreditförvaltares tillstånd

Ett tillstånd ska återkallas, om kreditförvaltaren

1. har fått tillståndet på otillbörligt sätt,
2. inte har börjat bedriva verksamhet inom ett år från det att tillståndet beviljades,
3. inte har bedrivit verksamhet under ett år,
4. inte längre uppfyller villkoren för tillstånd,
5. har förklarat sig avstå från tillståndet,
6. har överlåtit hela sin verksamhet, eller
7. har försatts i konkurs eller gått i tvångslikvidation.

Om tillståndet ska återkallas i de fall som avses i punkt 3 eller 5, ska Finansinspektionen innan tillståndet återkallas även kunna besluta om något annat ingripande mot kreditförvaltaren.

I de fall som anges i punkterna 1–4 ska i stället en varning kunna meddelas, om det är tillräckligt.

Ett beslut att återkalla ett tillstånd för att någon i ledande ställning i företaget inte längre uppfyller de krav som gäller för personen i fråga får endast fattas om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på personen och om personen fortfarande har kvar sin befattning efter en tid som inspektionen bestämt. Den tiden ska få vara högst tre månader.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en person i ledande ställning inte längre får ha kvar sin befattning. Inspektionen får då förordna en ersättare.

Om tillståndet återkallas ska Finansinspektionen kunna bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

Om någon bedriver verksamhet som omfattas av den nya lagen utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen ingripa genom att förelägga aktören att upphöra med verksamheten eller genom ett beslut om sanktionsavgift. Inspektionen ska få besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, ska Finansinspektionen få förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till de skador som har uppstått och graden av ansvar för den som orsakat överträdelsen. Finansinspektionen ska i förmildrande riktning beakta om företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig mån har underlättat inspektionens utredning, och företaget snabbt har upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av inspektionen.

I försvårande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller om den fysiska personen tidigare har orsakat en sådan överträdelse. Finansinspektionen ska då fästa särskild vikt vid om överträdelserna är likartade och den tid som gått mellan dem.

När sanktionsavgiftens storlek fastställs ska särskild hänsyn också tas till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen.

Sanktionsavgiften för företag och ledande befattningshavare

Finansinspektionen ska i vissa fall få besluta att ett företag ska betala en sanktionsavgift, om företaget har meddelats ett beslut om anmärkning, varning, eller återkallelse av tillstånd. Sanktionsavgiften för ett företag ska som högst fastställas till det högsta av 10 procent av företagets omsättning det närmast föregående räkenskapsåret för den verksamhet i vilken överträdelsen har gjorts, två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller 50 miljoner kronor. Sanktionsavgiften ska inte få bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen saknas eller är bristfälliga, ska omsättningen få uppskattas.

Sanktionsföreläggande och verkställighet

Ett ingripande mot en fysisk person ska ske genom att Finansinspektionen utfärdar ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om bl.a. den person som föreläggandet avser, överträdelsen och den sanktionsavgift som ska betalas.

Föreläggandet ska innehålla en upplysning om att ansökan om sanktionsavgift kan göras till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

Ett godkänt föreläggande ska gälla som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs för sent ska vara utan verkan.

Om ett sanktionsföreläggande inte godkänns i tid, ska Finansinspektionen få ansöka hos domstol om sanktionsavgift. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Ett sanktionsföreläggande ska vara utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen senast 30 dagar efter avgörandet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes, om inte en längre tid medges. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid ska den obetalda avgiften lämnas för indrivning. En sanktionsavgift ska falla bort om verkställighet inte har skett inom fem år från det att avgörandet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Svenska kreditförvaltares verksamhet utomlands

En svensk kreditförvaltare som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land ska anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas där. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om kreditförvaltaren och den verksamhet som ska bedrivas. Det ska i anmälan också anges att kreditförvaltaren har möjlighet att bedriva verksamheten enligt tillämplig lagstiftning och kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk. Det ska av anmälan vidare framgå om kreditförvaltarens tillstånd omfattar rätt att ta emot och inneha medel från låntagare eller inte.

Finansinspektionen ska överlämna en anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom 45 dagar från den dag då den var fullständig. Inspektionen ska så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om att så har skett.

Kreditförvaltaren ska få påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat att den mottagit anmälan. Om myndigheten inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan ska inspektionen meddela beslut om det inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om någon av de uppgifter som kreditförvaltaren har lämnat i anmälan senare ändras, ska kreditförvaltaren skriftligen anmäla det till inspektionen innan ändringarna verkställs. En ändringsanmälan ska handläggas på samma sätt som en ursprunglig anmälan.

Utländska kreditförvaltares verksamhet i Sverige

En kreditförvaltare som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land ska få bedriva verksamhet i Sverige när anmälningsförfarandet i hemlandet är fullgjort. Verksamheten ska endast få avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och som inte strider mot svensk lag.

Finansinspektionen ska så snart som möjligt bekräfta att den mottagit en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland.

Verksamheten ska få påbörjas i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat att den mottagit en anmälan om verksamhet här. Om Finansinspektionen inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Tillsyn över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i övriga EES-länder.

Finansinspektionen ska också ha vissa skyldigheter att agera om inspektionen informeras av en behörig myndighet i ett annat EES-land om att en svensk kreditförvaltare som bedriver verksamhet utomlands inte följer gällande rätt i det landet. Det ska även regleras vad Finansinspektionen ska och får göra om en utländsk kreditförvaltare som driver verksamhet i Sverige inte följer gällande lagstiftning här.

Överklagande och sekretess

Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande och föreläggande om upplysningar för att bedöma om en viss verksamhet är tillståndspliktig ska inte få överklagas. Andra beslut av inspektionen enligt den nya lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte i tid meddelar beslut i fråga om tillstånd att bedriva kreditförvaltning eller lämnar över en anmälan om gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet ska inspektionen informera om skälen för det. Det ska därefter finnas en möjlighet att begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut i tillståndsfrågan eller överlämnat anmälan inom 90 dagar från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits respektive ett beslut om att inte överlämna anmälan anses ha fattats.

Samma slags sekretess som i dag gäller hos Integritetsskyddsmyndigheten i ärenden om tillståndsgivning och tillsyn i fråga om inkassoverksamhet ska gälla för sådan verksamhet hos Finansinspektionen.

Sekretess ska vidare gälla för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet som rör innehav av aktier eller andelar i en kreditförvaltare.

Uppgifter om förvaltarskap i kreditupplysningar

Det ska i kreditupplysningslagen uttryckligen anges att företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska kunna behandla uppgifter om förvaltarskap.

Ändringar i lagen om utländska filialer m.m. och offentlighets- och sekretesslagen

Regeringen har lämnat förslag till ändringar i en och samma paragraf när det gäller förslag om ändring i lagen om utländska filialer m.m. och förslag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen både i proposition 2023/24:8 Ökad motståndskraft i betalningssystemet (lagförslag 2.3 och lagförslag 2.9) och i proposition 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal (lagförslag 2.7 och lagförslag 2.8).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagförslagen ska träda i kraft den 1 januari 2024. Den nya lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska inte gälla för kreditavtal som har överlåtit före ikraftträdandet. Lagen ska inte heller gälla för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

Ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har beviljats före ikraftträdandet ska fortfarande gälla. Ett sådant tillstånd ska dock gälla för kreditförvaltning längst t.o.m. den 29 juni 2024 eller till det tidigare datum då tillstånd för kreditförvaltning enligt den nya lagen beviljas. Ansökningar om tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har gjorts hos Integritetsskyddsmyndigheten före ikraftträdandet, men som ännu inte har avgjorts av myndigheten, ska överlämnas till Finansinspektionen.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag när det gäller förslagspunkterna 1–6. Regeringens lagförslag när det gäller förslagspunkterna 7–8 bör av lagtekniska skäl avslås.

Särskilt yttrande

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal (S)

Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Björn Wiechel (S), Adnan Dibrani (S) och Eva Lindh (S) anför:

Vi socialdemokrater är positiva till att införa ett regelverk för förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal i syfte att motverka oseriöst agerande och öka skyddet för konsumenter. Remissinstanser såsom Finansinspektionen, Advokatsamfundet och Konsumentverket invänder mot förslaget att refinansiering av en kredit kan användas som åtgärd då en konsument inte kan betala. Det riskerar att leda till överskuldssättning. Det är även oklart i vilka fall en konsument med betalningssvårigheter skulle bedömas lämplig för refinansiering. Vi anser att regeringen inte tillräckligt har bemött och klargjort de frågeställningar som remissinstanserna lyft fram.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet).

2 § Innehållet i lagen är uppdelat enligt följande.

- 1 kap. – Inledande bestämmelser
- 2 kap. – Kreditinstitut och kreditförvärvare
- 3 kap. – Kreditförvaltare
- 4 kap. – Skydd för låntagare
- 5 kap. – Gränsöverskridande kreditförvaltning
- 6 kap. – Tillsyn och avgifter
- 7 kap. – Ingripanden
- 8 kap. – Överklagande

Uttryck i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i direktiv 2008/48/EG när det bedriver verksamhet i det landet,

5. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

6. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

- a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,
- b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,
- c) hantering av en låntagares klagomål, och
- d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

7. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal,

8. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

9. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

10. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

11. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

13. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet, och

14. *värmland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

Lagens tillämpningsområde

4 § Lagen gäller yrkesmässig verksamhet med förvärv och förvaltning av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut inom EES och en låntagare.

5 § För utländska företags verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar.

Bestämmelser som gäller för verksamhet som bedrivs genom filial finns i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

6 § För verksamhet som bedrivs av ett kreditinstitut gäller endast 2 kap. 1, 2 och 9 §§ samt 4 kap. 3 §. För verksamhet som bedrivs av ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut gäller endast 2 kap. 9 § och 4 kap. 3 §.

Lagen gäller inte för förvaltning som utförs av ett företag som har tillstånd eller har registrerats enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Lagen gäller inte heller för verksamhet i ett annat EES-land än Sverige som motsvarar verksamhet enligt andra stycket eller för verksamhet som bedrivs av ett investeringsbolag som har auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Lagen gäller dock om investeringsbolaget har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar.

7 § Denna lag gäller inte för verksamhet som bedrivs av en advokat.

8 § Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).

2 kap. Kreditinstitut och kreditförvärvare

Kreditinstitut

1 § Ett kreditinstitut ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om ett nödlidande kreditavtal och den eventuella säkerhet som har ställts för kreditavtalets fullgörande innan kreditavtalet överläts.

2 § Ett kreditinstitut som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,
2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,
3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,
4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och
5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att ett kreditinstitut i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om kreditförvärvarens hemland är ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 1 och 2 §§.

Kreditförvärvare

En skyldighet att i vissa fall utse en annan aktör

4 § En kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en konsument. Detta krävs dock inte om kreditförvärvaren är en sådan kredithanterare.

5 § En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska skriftligen utse en representant för sig. Representanten ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Kreditförvärvaren ska så snart som möjligt informera Finansinspektionen om sin och representantens identitet och adress.

Kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Detta krävs dock inte om representanten är en sådan kredithanterare.

Kreditförvaltningsavtal

6 § När en kreditförvärvare uppdrar åt en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning ska ett skriftligt avtal upprättas. Ett kreditförvaltningsavtal ska innehålla

1. en detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras,
2. en uppgift om den ersättning som kreditförvaltaren ska få, eller om sättet för att beräkna ersättningen,
3. en uppgift om i vilken utsträckning kreditförvaltaren får företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren,
4. ett åtagande från parterna att följa tillämplig lagstiftning som reglerar kreditavtalet,
5. ett åtagande från kreditförvaltaren att behandla låntagarna rättvist och med omsorg, och
6. ett åtagande från kreditförvaltaren att informera kreditförvärvaren innan kreditförvaltaren ger någon annan i uppdrag att utföra någon del av den kreditförvaltning som ska utföras.

Informationsskyldighet

7 § En kreditförvärvare som utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska informera Finansinspektionen om identiteten på och adressen till kreditförvärvaren och den som har utsetts senast den dag då kreditförvaltningen inleds.

Finansinspektionen ska i förekommande fall så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet, i det EES-land där krediten beviljades och i kreditförvaltarens hemland.

8 § En kreditförvärvare som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en annan kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. den nya kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,
2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,
3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,
4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och
5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att en kreditförvärvare i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om den nya kreditförvärvarens hemland inte är Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Om en kreditförvärvare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

9 § Den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning ansvarar för att fullgöra de skyldigheter som kreditförvärvaren har enligt 7 och 8 §§.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 8 §.

3 kap. Kreditförvaltare

Tillståndsplikt

1 § För att få vara kreditförvaltare krävs tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd kan på ansökan ges till en juridisk person som bedriver näringsverksamhet och har Sverige som sitt hemland. Om en kreditförvaltare avser att ta emot och inneha medel från låntagare ska det framgå av ansökan.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd ska ges om

1. den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företaget, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare, bedöms som lämplig att delta i ledningen av en kreditförvaltare,
2. ledningen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare,
3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvaltare,

4. företaget har inrättat styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras samt att den lagstiftning som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs,

5. företaget tillämpar en policy som säkerställer att reglerna om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem följs, och

6. företaget har ett förfarande för att hantera låntagares klagomål.

För att en kreditförvaltare ska få ta emot och inneha medel från en låntagare krävs det dessutom att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för tillstånd.

Tidsfrister för handläggningen

3 § Finansinspektionen ska bedöma om ansökan är fullständig inom 45 dagar från den dag då ansökan om tillstånd gavs in.

Finansinspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald.

Register

4 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag eller som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land och bedriver verksamhet i Sverige.

Uppdragsavtal

5 § En kreditförvaltare får uppdra åt en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att bedriva kreditförvaltning. Ett uppdragsavtal ska vara skriftligt och innefatta att tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster åtar sig att följa tillämplig lagstiftning.

Vid en utkontraktering ansvarar kreditförvaltaren för att

1. kvaliteten på kreditförvaltningsverksamheten och kreditförvaltarens internkontroll upprätthålls,

2. kreditförvaltarens efterlevnad av kraven för tillstånd inte påverkas och Finansinspektionens tillsyn av kreditförvaltaren inte försvåras,

3. kreditförvaltaren har tillgång till alla relevanta uppgifter om de utkontrakterade tjänsterna, och

4. kreditförvaltaren har den sakkunskap och de resurser som krävs för att själv kunna bedriva verksamheten när uppdraget upphör.

Kreditförvaltaren får inte utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltnings-tjänster.

Ett uppdrag får inte avse verksamheten att ta emot eller inneha medel från låntagare.

6 § Ett uppdrag till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster påverkar inte kreditförvaltarens skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller kreditförvaltarens skyldigheter mot kreditförvärvaren och låntagaren.

7 § Innan ett uppdragsavtal ingås ska kreditförvaltaren informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om utkontrakteringen.

Dokumentationsskyldighet

8 § Kreditförvaltaren ska dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara kreditförvaltningsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Kreditförvaltaren ska också dokumentera sina instruktioner till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara uppdragsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

4 kap. Skydd för låntagare

Gott bemötande av låntagare

1 § Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med låntagare agera rättvist och professionellt samt respektera låntagarnas integritet. De ska ge låntagare saklig, korrekt och tydlig information.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheterna mot låntagare enligt första stycket.

Kreditförvaltares tillämpning av inkassolagen

2 § När en kreditförvaltare bedriver kreditförvaltning enligt denna lag gäller 4–8, 10 a och 11 §§ inkassolagen (1974:182).

Information vid en ny överlåtelse av kreditavtalet

3 § En kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, ge låntagaren tydlig information om

1. den överlåtelse som har ägt rum och vilket datum den skedde,
2. kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter,
3. identiteten på och kontaktuppgifterna till den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen och att den utsedda kreditförvaltaren har tillstånd att bedriva sådan förvaltning,
4. vart låntagaren kan vända sig för att få mer information från kreditförvärvaren eller den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen,
5. hur stor skuld låntagaren har vid den tidpunkt då informationen lämnas, med uppgift om vad som utgör kapital, ränta och avgifter,
6. att överlåtelsen inte påverkar vilken lagstiftning som är tillämplig på kreditavtalet och kreditförvaltningen, och
7. namn på och kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten i låntagarens hemland som låntagaren kan anmäla brister till.

Informationen ska lämnas innan någon skuldindrivning sker. Därutöver ska informationen lämnas på låntagarens begäran. Information enligt

första stycket 5 ska även lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren. Om en ny kreditförvaltare senare utses ska kreditförvärvaren ge låntagaren information enligt första stycket 3.

Om en kreditförvärvare har utsett en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska den som utsetts ge låntagaren informationen.

Låntagarens betalning till kreditförvaltaren

4 § En betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal gäller mot kreditförvärvaren.

När en kreditförvaltare tar emot en betalning från en låntagare ska kreditförvaltaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren.

Klagomål

5 § En kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot kreditförvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt för låntagaren.

Kreditförvaltaren ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Kreditförvaltaren ska besvara klagomålen så snart som möjligt.

5 kap. Gränsöverskridande kreditförvaltning

Kreditförvaltare med tillstånd i Sverige

1 § En kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land, ska anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om

1. det land där kreditförvaltaren avser att bedriva verksamhet, och om det är känt för kreditförvaltaren, det EES-land där krediten beviljades,

2. adressen till kreditförvaltarens filial, om en sådan har etablerats i värdlandet,

3. identiteten på och adressen till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster, om en sådan har utsetts i värdlandet,

4. identiteten på de personer som ska vara ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdlandet,

5. de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med tillämplig lagstiftning,

6. det förfarande som har fastställts för efterlevnaden av regelverket om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om kreditförvaltaren omfattas av det regelverket i värdlandet,

7. att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk, och

8. huruvida kreditförvaltarens tillstånd omfattar en rätt att ta emot och inneha medel från låntagare eller inte.

Om uppgifterna ändras, ska kreditförvaltaren till Finansinspektionen skriftligen anmäla ändringen.

Finansinspektionens handläggning

2 § Finansinspektionen ska överlämna en anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom 45 dagar från den dag då den var fullständig. Inspektionen ska så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om att så har skett.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan, ska inspektionen meddela beslut om det inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om kreditförvaltningen ska avse en kredit som har beviljats i ett annat land än Sverige eller värdlandet, ska Finansinspektionen inom den tid som anges i första stycket informera den behöriga myndigheten i det landet om det.

3 § När den behöriga myndigheten i värdlandet har bekräftat mottagandet av anmälan enligt 2 § ska Finansinspektionen så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om vilken dag detta skedde.

När verksamheten utomlands får påbörjas

4 § Kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat att den mottagit anmälan enligt 2 §.

Om myndigheten inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land

5 § En kreditförvaltare som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land får utan tillstånd enligt denna lag bedriva verksamhet som kreditförvaltare i Sverige genom att inrätta en filial här eller från sitt hemland erbjuda och tillhandahålla tjänster här.

Verksamheten får endast avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och denna lag.

Finansinspektionen ska så snart som möjligt bekräfta mottagandet av en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland.

När verksamheten i Sverige får påbörjas

6 § Den utländska kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat att den mottagit en anmälan om verksamhet här.

Om Finansinspektionen inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

6 kap. Tillsyn och avgifter

Finansinspektionens tillsyn

1 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag och över att bestämmelserna i lagen följs.

Tillsynen över kreditförvaltare omfattar att företagets verksamhet bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Uppgiftsskyldighet

2 § En kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Samarbete och utbyte av information

4 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra EES-länder i den utsträckning som följer av kredithanteringsdirektivet.

Efter en begäran från en behörig myndighet i ett annat EES-land ska Finansinspektionen, inom ramen för sin befogenhet, lämna eller kontrollera information som behövs för att den myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt direktivet. Den myndigheten får också närvara vid en platsundersökning som utförs av Finansinspektionen.

Avgifter till Finansinspektionen

5 § Kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

7 kap. Ingripanden

Ingripande mot brister i tillståndskraven

1 § En kreditförvaltares tillstånd ska återkallas, om kreditförvaltaren

1. har fått sitt tillstånd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat bedriva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. under en sammanhängande tid av ett år inte har bedrivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

4. inte längre uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 §,

5. har förklarat sig avstå från tillståndet,

6. har överlätit hela sin verksamhet, eller

7. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

Om en kreditförvaltares tillstånd ska återkallas på grund av sådana omständigheter som avses i första stycket 3 eller 5, får Finansinspektionen innan tillståndet återkallas besluta även om ett annat ingripande mot kreditförvaltaren.

I fall som avses i första stycket 1–4 får i stället en varning meddelas, om det är tillräckligt.

2 § Ett beslut om att återkalla en kreditförvaltares tillstånd på grund av att någon som ingår i ledningen inte uppfyller de krav på lämplighet som anges i 3 kap. 2 § första stycket 1 får fattas endast om Finansinspektionen först har beslutat att anmärka på att personen i fråga ingår i ledningen och han eller hon fortfarande har kvar sin befattning efter en tidsfrist som inspektionen bestämmer. Tidsfristen får vara högst tre månader.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem inte längre får ha kvar sin befattning. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess att kreditförvaltaren har utsett en ny person i ersättarens ställe.

Avveckling av verksamheten när tillståndet återkallas

3 § Om tillståndet återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med ett förbud att fortsätta verksamheten.

Ingripande mot överträdelser

Ingripande mot kreditförvaltare

4 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare som har åsidosatt någon av sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet. Detsamma gäller om en kreditförvaltare inte har bedrivit sin verksamhet enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

Om en överträdelse är allvarlig, ska kreditförvaltarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Ingripande mot kreditförvärvare och representanter

5 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap.

1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

Ingripande mot personer i ledande ställning

6 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvaltarens styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder kreditförvaltaren, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvaltaren

1. inte uppfyller kraven i 2 kap. 6 § eller 3 kap. 2 § första stycket 1, 4, 5 eller 6, 5 § eller 7–8 §§,
2. tar emot eller innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet, eller bryter mot 3 kap. 2 § andra stycket, eller
3. brister i de skyldigheter som en kreditförvaltare har gentemot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3–5 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

7 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvärvares eller dess representants styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder företaget, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

8 § Ett ingripande enligt 6 eller 7 § får göras endast om företagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ett ingripande sker genom en sanktionsavgift.

Val av ingripande

9 § Vid valet av ingripande ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

Finansinspektionen får avstå från att ingripa om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. företaget gör rättelse eller om personen i ledande ställning har verkat för att företaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen med anledning av överträdelsen och inspektionen bedömer att dessa åtgärder är tillräckliga.

10 § När ett beslut om ingripande fattas ska det i försvårande riktning beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller den fysiska personen tidigare har orsakat en sådan överträdelse. Vid denna bedömning

ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelserna eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelserna ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Sanktionsavgift

11 § Finansinspektionen får besluta att en kreditförvaltare ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått sitt tillstånd återkallat enligt 1 § första stycket 1, en varning enligt 1 § första stycket 1 och tredje stycket eller en anmärkning eller varning enligt 4 §.

Finansinspektionen får besluta att en kreditförvärvare eller en representant ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått en anmärkning enligt 5 §.

12 § Sanktionsavgiften för ett företag ska som högst bestämmas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning det närmast föregående räkenskapsåret för den verksamhet i vilken överträdelserna har gjorts,

2. två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa, eller

3. 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelserna har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

13 § Sanktionsavgiften för en fysisk person som avses i 6 eller 7 § ska som högst bestämmas till det högsta av

1. två gånger den vinst som personen har gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa, eller

2. 50 miljoner kronor.

14 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 9 och 10 §§ samt den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelserna.

Sanktionsföreläggande

15 § Ett ingripande av Finansinspektionen mot en fysisk person i ledande ställning enligt 6–8 §§ sker genom ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktionsavgift som är bestämd till belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som har angetts i föreläggandet är utan verkan.

16 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om

1. den person som föreläggandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den sanktionsavgift som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att en ansökan om sanktionsavgift kan komma att lämnas in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

17 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktionsavgift ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

18 § Ett sanktionsföreläggande enligt 15 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktionsavgift enligt 17 § första stycket beslutas.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

19 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i avgörandet eller föreläggandet.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

20 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

21 § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ingripande efter underrättelse

22 § Om en behörig myndighet i ett annat EES-land informerar Finansinspektionen om att en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag i sin verksamhet i det landet har överträtt de föreskrifter som gäller för verksamheten där, ska Finansinspektionen inom två månader från att informationen togs emot pröva om det finns skäl att vidta en åtgärd enligt 1, 3, 4 eller 6 §. Vid valet av sanktion tillämpas 9 och 10 §§.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i det andra landet om vilka åtgärder som vidtas inom de två månaderna. Om inga åtgärder har vidtagits ska skälen för det anges.

Ingripande mot utländska kreditförvaltare

23 § Om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar kreditförvaltarens verksamhet i Sverige, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i det landet och begära att åtgärder vidtas.

Om kreditförvaltaren trots de åtgärder som vidtagits av den behöriga myndighet som Finansinspektionen har informerat inte vidtar rättelse inom rimlig tid, eller om det behövs ett omedelbart ingripande för skydd av låntagare, får Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om beslutet.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

24 § Om någon bedriver verksamhet som omfattas av denna lag utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen ingripa genom att förelägga den att upphöra med verksamheten eller genom ett beslut om sanktionsavgift enligt detta kapitel. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

25 § Finansinspektionens föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

8 kap. Överklagande

Överklagande av Finansinspektionens beslut

1 § Finansinspektionens beslut enligt 7 kap. 15 § och 24 § andra stycket får inte överklagas. Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Dröjsmålstalan

2 § Om Finansinspektionen inte har meddelat beslut i ett ärende om tillstånd som avses i 3 kap. 1 § inom den tidsfrist som anges i 3 kap. 3 § andra stycket, ska inspektionen informera sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat beslutet inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

3 § Om Finansinspektionen inte lämnar över en anmälan som avses i 5 kap. 2 § till den behöriga myndigheten i värdlandet inom den tidsfrist som anges där och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt andra stycket samma paragraf, ska inspektionen informera anmälaren om skälen för detta. Anmälaren får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har lämnat över en anmälan inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ett beslut enligt 5 kap. 2 § andra stycket anses ha meddelats.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
 2. Lagen gäller inte för kreditavtal som har överlåtits före ikraftträdandet.
 3. Lagen gäller inte för överträdelse som har skett före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Föreslagen lydelse

6 §²

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. *Det hindrar inte att uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas.*

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelser, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2020:1109.

3 Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkassolagen (1974:182)¹
dels att 2–4, 10 a, 13–15 och 19 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 16 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Finansinspektionen*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag *som står* under Finansinspektionens tillsyn *enligt någon annan författning* eller av advokater.

3 §

Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *föreskrift* om hur verksamheten *skall* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *villkor* om hur verksamheten *ska* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

4 §

Inkassoverksamhet *skall* bedrivas enligt god inkassosed. *Därvid skall iakttagas* att gäldenär *ej vållas* onödigt skada eller olägenhet eller *utsättes* för otillbörlig påtryckning

Inkassoverksamhet *ska* bedrivas enligt god inkassosed. *I det ingår att se till att en gäldenär inte drabbas av* onödigt skada eller olägenhet eller *utsätts* för otillbörlig påtryckning

¹ Lagen omtryckt 1981:738.

² Senaste lydelse 2020:1110.

eller annan otillbörlig inkasso-
åtgärd.

eller *någon* annan otillbörlig
inkassoåtgärd.

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får med-
dela föreskrifter om god inkassosed.*

10 a §³

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av *Integritets-
skyddsmyndigheten*.

Den som upphör med till-
ståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Integritetsskyddsmyndigheten*. *Myndigheten* beslutar i sådana fall hur register som berörs av åtgärden ska hanteras.

*Ett register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av *Finansinspektio-
nen*.*

Den som upphör med till-
ståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Finansinspektionen*. *Inspektionen* beslutar i sådana fall hur *ett* register som berörs av åtgärden ska hanteras.

13 §⁴

Integritetsskyddsmyndigheten ut-
övar tillsyn över *efterlevnaden av
denna lag*. *Myndighetens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av *företag under Finans-
inspektionens tillsyn eller av
advokater*.

Tillsynen ska utövas så, att den inte *vållar* större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Finansinspektionen utövar tillsyn över *att denna lag följs*. *Inspek-
tionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av advokater.

Tillsynen ska utövas så att den inte *orsakar* större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

14 §⁵

Integritetsskyddsmyndigheten har rätt att göra inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och *att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten*.

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritets-*

Finansinspektionen får genomföra en undersökning på plats hos den som bedriver inkassoverksamhet och ta del av *alla* handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om verksamheten som *Finans-*

³ Senaste lydelse 2020:1110.

⁴ Senaste lydelse 2020:1110.

⁵ Senaste lydelse 2020:1110.

skyddsmyndigheten begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *underlåter att ge* tillgång till en handling eller *att lämna* en upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

inspektionen begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *inte ger* tillgång till en handling eller *inte lämnar* en upplysning i ett fall som avses i denna paragraf, får *Finansinspektionen* förelägga vite.

15 §⁶

Om Integritetsskyddsmyndighetens tillsyn föranleder det, *kan myndigheten* meddela *föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *föreskrift* som har meddelats med stöd av lagen och inte *vidtar* rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Integritetsskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet.

Om Finansinspektionens tillsyn föranleder det, *får inspektionen* meddela *villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Ett villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *villkor* som har meddelats med stöd av lagen och inte *gör* rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Finansinspektionen* återkalla tillståndet.

16 §⁷

De som bedriver inkassoverksamhet ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

19 §⁸

Integritetsskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern

⁶ Senaste lydelse 2020:1110.

⁷ Tidigare 16 § upphävd genom 1980:969.

⁸ Senaste lydelse 2020:1110.

Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen. får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
2. Ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har beviljats före ikraftträdandet gäller fortfarande. För verksamhet som bedrivs av en kreditförvaltare gäller dock tidigare beslut om tillstånd längst till och med den 29 juni 2024 eller till det tidigare datum då tillstånd för kreditförvaltning enligt lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal beviljas.
3. Ansökningar om tillstånd som har gjorts hos Integritetsskyddsmyndigheten men som ännu inte har avgjorts ska vid ikraftträdandet överlämnas till Finansinspektionen.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,
4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
5. för börser och clearingorganisationer 12 kap. 9 § och 19 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden,
6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,
9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,
10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
11. för företag som *driver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter, *och*
12. för företag som *driver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,
12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*
13. för *kreditförvaltare* 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2020:1032.

5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 30 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 30 kap. 4 d och 8 e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 d §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn när det gäller inkassoverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

¹ Senaste lydelse 2019:763.

8 e §
Får Justitiekanslern en uppgift som är sekretessreglerad i 4 d §, blir det som anges där tillämpligt på uppgiften även hos Justitiekanslern.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

6 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Härigenom föreskrivs att det i konsumentkreditlagen (2010:1846) ska införas två nya paragrafer, 16 a och 20 d §§, och närmast före 16 a och 20 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ändring av kreditavtalet

16 a §

Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

- 1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,*
- 2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och*
- 3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.*

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 17–19 §§.

Rutiner och riktlinjer vid dröjsmål med betalning

20 d §

En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid sitt övervägande beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. i stället för lydelsen enligt lagen (2023:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2023/24:8

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som *driver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som *driver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*

13. *för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2023:000) om*

11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. *för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om för-*

¹ Senaste lydelse 2023:000.

clearing och avveckling av värn och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och betalningar.

14. för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2023:000) om clearing och avveckling av betalningar.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 5 § lagen offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för lydelsen enligt lagen (2023:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2023/24:8

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

¹ Senaste lydelse 2023:000.